

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

Acte institucional amb el cos consular de Barcelona amb motiu del Dia d'Europa

Palau del Parlament, 10 de maig de 2021

Bon dia, benvinguts tots en aquesta mena de treva que ens ha concedit el temps per poder fer la celebració del Dia d'Europa aquí al Parlament. Sigueu tots molt benvinguts i benvingudes.

Moltíssimes gràcies, en primer lloc, a l'Anna Moreno i al Martí Riera, que ens han ofert aquesta interpretació de *Meu fado meu*, que ha donat inici a aquest acte institucional i que era un regal especial per a la cònsol general de Portugal a Barcelona. *Com prazer*.

Membres del cos consular, membres de la Mesa, diputats, m'honora especialment rebre'ls com a presidenta del Parlament en aquest acte de celebració del Dia d'Europa, una celebració que ahir també vam fer a l'Oficina del Parlament Europeu a Barcelona.

Cedeixo la paraula, en primer lloc, a Ana Teixerira Coelho, cònsol general de Portugal a Barcelona, com a representant d'aquesta presidència rotatòria del Consell de la Unió Europea.

(...)

Moltes gràcies per les seves paraules, cònsol. Si avui som aquí celebrant el Dia d'Europa al Parlament és perquè el 9 de maig de 1950 Schuman va fer la declaració que porta el seu nom i que, de fet, dona el tret de sortida a la creació de la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer, que va ser una manera de convertir el que havia estat el motor de la destrucció i la guerra en el motor de la recuperació i la reconstrucció que es basa en la cooperació, que encara avui, en temps d'una altra devastació com és la Covid, cal posar de manifest més que mai.

No sé si saben que una de les anècdotes que té a veure amb Jean Monnet, un dels assessors, potser el més important dels assessors, de Schuman, i que va ser d'alguna manera l'ideòleg d'aquesta integració europea basada en la diplomàcia, passa per

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

Barcelona. Monnet va ser a Barcelona, i seria bonic imaginar que el que hi va viure va formar part del bagatge que després li va permetre poder articular aquest gran projecte de creació col·lectiva. De fet, Monnet va visitar la Barcelona de l'any 21, molts anys abans de la declaració, doncs, amb motiu de la celebració de la primera conferència intergovernamental que va organitzar la Societat de Nacions, una societat sorgida del Tractat de Versalles i que com a nova entitat diplomàtica va tenir, com dic, una reunió l'any 21 a Barcelona, entre el Palau de la Generalitat, seu aleshores de la Mancomunitat, que era el Govern de Catalunya, i l'ajuntament.

Un any abans, l'any 20, l'escriptor Jules Romains també va visitar Barcelona i va quedar gratament sorprès del que va trobar-hi. Va afirmar, i els llegeixo les paraules textuais de Romains: «Els catalans, l'any 20, construeixen una nació, i ho fan sobre un pilar que són els llibres, que és la cultura. Hi ha altres nacions que s'han fundat per l'espasa. Catalunya s'ha fundat en els llibres.» He volgut portar a col·lació aquestes paraules de Jules Romains perquè és bonic pensar que l'estada de Monnet a Barcelona el va imbuir d'aquest mateix sentiment i el va inspirar per assessorar Schuman i fundar aquest projecte que ara és la Unió Europea.

De fet, quan neixen projectes com aquest no n'hi ha prou amb els inspiradors o amb els que els tiren endavant. Fa falta un compromís, com el que avui refermem amb aquesta declaració.

La Unió Europea és la unió política de vint-i-set estats i representa la idea d'Europa, però la idea d'Europa també va molt més enllà de la Unió Europea. De fet, Europa és una unitat històrica, una unitat que ha estat capaç d'ajuntar la diversitat i ser respectuosa amb aquesta diversitat.

A Europa compartim orígens mitològics. A mi m'agrada molt sempre tenir present que el rapte d'Europa per Zeus va donar lloc, jo que soc professora de literatura, a un mite tan important com el dels Labdàcides, amb la fundació de la ciutat de Tebes, amb Èdip, que va donar lloc a una de les tragèdies de Sòfocles que més ha marcat el pensament occidental. Però a més de compartir aquests orígens mitològics, compartim una història massa vegades feta de destrucció i de guerra. Per això és bo recuperar aquesta idea d'unió, de pau, de col·laboració i de riquesa, que és el que és Europa, una idea de riquesa cultural, de riquesa intel·lectual, de coneixement, de progrés econòmic i social. I, sobretot, el que ha de ser és un espai de democràcia i de llibertats.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

He portat el llibre de Steiner, que segur que tots coneixen, *La idea d'Europa*, on parla d'aquests cinc axiomes que d'alguna manera representen Europa. I és bonic que ho simbolitzi amb els cafès, on es pot parlar, on es pot, ell també diu, conspirar. Parla de fer un territori habitable, que es pugui recórrer a peu i que també tingui un record per als creadors, els estadistes, els científics, els artistes, que omplen els carrers de les ciutats europees. Aquesta tradició conjunta que busca un equilibri entre la raó i la fe. Steiner, però, també és conscient que Europa té un final o que podria morir per les diferències culturals internes i per la tendència a la uniformització cultural, a la qual ens encamina el segle XXI. De Steiner en podem inferir aquest aprenentatge comú. Diu: «Europa, sens dubte, morirà si no lluita per les seves llengües, per les seves tradicions locals i per les seves autonomies socials.»

Com a presidenta del Parlament de Catalunya em pertoca, doncs, animar-los a tots vostès, com a membres del cos consular, a lluitar per preservar tota la riquesa cultural europea, des de les tradicions fins a les llengües. I cal recordar que encara avui el català no és oficial al Parlament Europeu. Steiner ens deia que «la diversitat lingüística, cultural i social d'aquest pròdig mosaic amb freqüència converteix una distància trivial, una separació de vint quilòmetres, en una divisió entre mons». Recordem, ahir que hi va haver un acte en el qual es parlava de com la cultura podria representar aquest espai de construcció, que la llengua d'Europa és la traducció, que la llengua d'Europa és precisament el respecte per totes les llengües.

I, per tant, des d'aquesta seu del Parlament de Catalunya em pertoca demanar-los que continuïn vetllant per l'entesa dialogada entre totes les nacions, que continuïn defensant la democràcia i les llibertats, perquè no podem acceptar que en l'Europa del segle XXI tinguem, com tenim a Catalunya, presos polítics i exiliats, que hi hagi gent a la presó per haver fet una consulta democràtica. Que l'Europa que volem no només invoqui els drets, sinó que també els defensi, que aposti per una democràcia sense dobles estàndards i que prengui consciència que callant sobre aquests fets debilita el seu rol al món.

Perquè, al cap i a la fi, Europa hauria d'anar molt més enllà d'una unió econòmica i política d'estats, més enllà d'aquests cafès i carrers i d'un continent que podem fer a peu. Europa és i ha de poder continuar sent aquest espai de democràcia i llibertat compartida. Necessitem els millors diplomàtics perquè, com vostès, siguin capaços de construir una Europa menys armada d'armes i més armada de raons, d'intel·lectuals i d'investigadors que garanteixin la llibertat de tots els seus integrants. Els animo, doncs, a construir, com ara deia la cònsol, una Europa amb més justícia

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

social, que combati les desigualtats entre rics i pobres, una Europa que sigui sensible al problema migratori, una Europa que garanteixi llibertats i drets a tots els seus ciutadans. En definitiva, els animo a construir l'Europa dels ideals europeus.

Si m'ho permeten, acabaré les meves paraules amb un poema que Salvador Espriu ja va escriure l'any 84 quan li van demanar que parlés de la seva Europa. Deia Salvador Espriu: «Jo sóc d'una petita terra / sense rius de debò, sovint assedegada de pluja, / pobra d'arbres, gairebé privada de boscos, / escassa de planures, excessiva de muntanyes, / estesa per llevant al llarg de la vella mar / que atansa el difícil i sangonós diàleg / de tres continents. / Unes palmeres que amb els ulls closos / miro sempre immòbils sota l'oreig / tanquen el meu país pel migjorn. / Pel nord, unes maresmes. I a posta de sol / hi ha unes altres terres que anuncien el desert, / les nobles, agostades, espirituals terres germanes / que jo estimo tant. / Alts cims trenquen la meva pàtria en dos Estats, / però una mateixa llengua és encara / parlada a banda i banda, / i en unes clares illes endinsades en el mar antic, / i en una contrada també insular, més llunyana, / que avui pertany a un tercer poder. / Que diversa la meva petita terra / i com ha hagut de sofrir, durant segles i mil·lennaris, / la violència de diversos pobles, / les aspres guerres civils enceses dintre els seus límits / i més enllà del palmerar i els aiguamolls, / de la seca altiplanura i de les ones! / Perquè prou sap el nostre llarg dolor / que qualsevol guerra desvetllada entre els homes, / la més estranya o grandiosa lluita / que s'abrandi entre els homes, / és tan sols una guerra civil / i ens porta a tots patiment i tristesa, / la destrucció i la mort. / Per això ara és tan profunda la nostra esperança / —en el meu somni, ja contemplada realitat— / d'integrar-nos, en un temps que sentim proper, / salvades la nostra llengua i la nostra història, / en una unitat superior que duu el nom, / obert, bellíssim, d'aquella filla d'Agenor / que un savi esguard veié prodigiosament passar / de la costa fenícia a les platges de Creta. / Quan arribi el dia, haurem fet el primer / i inesborrable pas vers la suprema / unió i igualtat entre tots els homes. / I potser aleshores ens serà permès de començar, / sense classes socials, ni odis religiosos, / ni diferències cruels i injustes pel color de la pell, / la nostra peregrinació a través de l'espai, / cap a la pensada llum, / i de seguir sense temença les misterioses / vies interiors de Déu, del no-res, / els infinits i lliures i alhora / necessaris camins veritables de la bondat. / Que no sigui decebuda la nostra esperança, / que no sigui escarnida la nostra confiança: / així molt humilment ho demanem.»

I així, molt humilment, també, fent meves les paraules de Salvador Espriu, els ho demano.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

I, ara sí, per acabar aquest acte sentirem, amb els alumnes del Conservatori del Liceu que avui ens acompanyen –la Marta Rosselló, la Scarlett Martínez, la Paola Alarcón i en Carlos Villa–, l'himne d'Europa, nascut, ja ho saben, del darrer moviment de la novena simfonia de Beethoven.

Que la música, que vol ser aquest far de llum, de pau, de prosperitat i d'unió, segueixi avui tan vigent com aleshores.

Moltes gràcies.